

Resolutions of the Council of Policy of Cape of Good Hope

Cape Town Archives Repository, South Africa

Reference code: C. 121, pp. 457-472.

Dingsdag den 17 December 1743, 's voormiddags.

Alle present, behalven den E. coopman en winkelier Cornelis Eelders bij indispositie.

Op het voordraagen van den Heer Gouverneur is goed gedagt dat in opsigte van het deesen jaarige graan en andere gewasschen het volgende na Batavia met de aanweesende scheepen sal worden geschreeven, te weeten:

Aangaande de nu ingesameld wordende erweten, dat het sig laat aansien als of den ougts daarvan, ter sake van de aan dat gewasch veroorzaakte ongemacken door de swaare koude die men buijten gewoonte alhier in het saijsoen heeft gehad, en daarna van de rupsen, juist de beste niet sijn sal, ten waare dat den tweeden of na ougts van voorsz erweten gemeenelijk in de maanden Januarij of Februarij voorvallende dit mogt komen te verbeeteren en dat in alle gevallen alles wat men hiervan met mogelijkheid sal kunnen magtig worden, behalven het benodigde tot verstrecking aan 's Comps. alhier aanlandende scheepen, derwaarts sal overgesonden worden.

En betreffende de boonen die thans nog op het veld staan, en eerst in Maart worden geleevert, dat word gehoopt dat de insameling daarvan des te opulenter sal moogen komen uijt te vallen.

Mitsgaders wijders noopende het deesen jaarige coorngewasch, dat hetselve door des Heeren zeegen sodanig na wensch is komen te slaagen dat Haar Wel Edele Groot Agtbre. de Heeren van de Hooge Indiaasse Regeering naar alle apparentiën in het aanstaande voorjaar, soo maar daartoe scheepsruijmte kan worden gevonden, met een veel grootere quantiteit tarw sullen kunnen worden voorsien als geduurende dit jaar is geschied.

Weegens den gebreckelijken toestand waarinne den in den gepasseerden maand November van het eijlandt Madagascar herwaarts te rugge gekomenen hoeker de Brak sig teegenwoordig komt te bevinden, door de zee- en timmer-luijden die denselven op schriftelijke ordre van welopgem. Heer Gouverneur hebben besigtigd, verleend geworden sijnde het onderstaande rapport:

Den Wel Edelen Gestrengen Heere Hendrik Swellengrebel, Gouverneur deeser plaatse, ons ondergeteekende expres hebbende gelieven te committeeren omme op het naaukeurigste te visiteeren welke gebreeken en defecten sig aan het hier ten rheede leggende hoekerschip de Brack mogten komen te bevinden, met aantooning hoedanig deselve ten besten doenelijk

soude kunnen werden gerepareert, soo verclaaren wij na *exacte* [1] gedaane visitatie bevonden te hebben dat de agtersteeven van dat bodemken van boven tot onder de derde berkhout ter lengte van 10 1/2 en 11 voeten tot in de spijkerhuijt toe, ten eenemaal los en gaande is, tot welkers behoorlijke reparering alhier het benodigde hout niet aan handen sijnde, sal derhalven in deesen niets anders te doen weesen dan alleen aan weersijde op ieder berkhout een winkel- of bef-knie te brengen ende sulx tot stijving van gem. steeven, waarbij wij nog voegen moeten dat al waar 't schoon dat men van het voorm. gerequireerde hout voorzien was, wij egter nog niet positief souden kunnen seggen of die steeven daarmede behoorlijk te verholpen soude weesen ofte niet, nademaal wij bij het opencappen van de steeven-naad bevonden hebben dat de sponning in die steeven geheel vervuurt is. Voorts sijn de boorden aan beijde sijden voor in de boeg seer swak en schuddende, het geene almeede alhier niet kan verholpen werden dewijl men van de daartoe nodig sijnde winkelknies of steunders insgelijx niet voorzien is.

Dat kielte hebben wij wijders van onderen welgesteld dog boven water over het geheele lichaam swack gevonden, sijnde ook door dies overheeden betuijgd dat de bakboords sijde van de voorkant van de groote rust tot agterwaarts sig in een holle arbeijvende zee sterk beweegde, het geene wij ondergeteek. egter alhier niet hebben kunnen ontwaaren.

Wijders oordeelen wij dat gem. hoeker sonder dat desselfs vorseijde swaare gebreeken behoorlijk gerepareert werden (waartoe egter gelijk gesegd om sulx wel te doen, het benodigde houtwerk niet aan handen is) ten eenemaal buijten staat is om sonder het uijtterste gevaar een swaare togt, 't sij om de suijd of elders meer te kunnen doen.

Laatstelijk hebben wij nog 't roer van dat kielte gantsch onbruikbaar gevonden, soo dat hetselve weeder van een nieuwe sal dienen voorzien te werden.

En hiermeede gedenkende aan de geeerde beveelen van Uwe Wel Edele Gestr. pligtschuldig te hebben voldaan, sullen wij deesen laten dienen voor eerbiedig rapport.

(Onderstond) Cabo de Goede Hoop, den 16 December 1743. (Was geteekent) Hendrik de Ruijter, Daniël te Velde, Willem Remmens, Jan Marten Beukelman. (Lager) Ten mijnen overstaan, (geteekent) Js. Möller, Bt. van Dockum. (In margine) Waarmede mij conformeere, [2] (en geteekent) Js. Dabijn, Jan Geskel.

Is nadat in ernstige overweeinging was genomen wat in deesen ten meesten voordeele der E. Comp. best soude kunnen of dienen gedaan te worden, bij provisie gearresteerd dat men met den eersten sal doen ondersoeken of in 's Comps. bosschen alhier niet te vinden souden weesen sodanige soorten van houten als tot reparering van dat vaartuijg noodwending worden vereijst en hierboven staan vermeld, om, die gevonden wordende, als dan nader te kunnen doen ondersoeken of dien hoeker daarmede niet in staat soude kunnen worden gesteld om ten minsten met securiteijd nog van hier na het Dassen en Robben Eijland, de Saldanhabaaj en selfs de Baaij Fals te kunnen vaaren.

Hierna wierd door den Heer hoofdadministrateur Rijk Tulbagh, met versoeck dat daarop na behooren mogt worden gedisponeert, de volgende memorie in vergadering geproduceert: [3]

Memorie van de nabesz affuijten en wielen onder ulto. Augustus volgens verclaaring van gecommiteerdens ten deesen Castele onbequaam bevonden als meede de leijfeijgenen in de drie jongst gepasseerde maanden door de natuurlijke dood overleeden, 't vee in gem. tijd soo

verrekt als door 't wild gedierte vernield, alles volgens verklarings hier annex blijckende, namentlijk ten deesen Castele onbequaam bevonden 4 ps. affuijten van 24 lb., 6 ps. affuijten van 18 lb., 7 ps. affuijten van 12 lb., 2 ps. affuijten van 10 lb., 2 ps. affuijten van 3 lb., 4 ps. affuijtenwielen van 6 lb.; volgens geannexeerde reecqg. van den opsiender van 's Comps. slavenlogie en secretariale verklarings sijn in de maanden September, October en November deeses jaars van 's Comps. leijfeijgenen door de natuurlijke dood overleeden 1 cloecke jonge, 1 cloecke meijd, 3 suiigende meijsjes, 1 bandiet jonge; en volgens bijgevoegde reecqgen. van den land-drost, gesterkt met secretariale verklarings sijn in bovengem. tijd soo verrekt als vernielt 94 runder-beesten, 3 ezels, 34 bocken.

(Onderstond) In 't Casteel de Goede Hoop, den 17 December 1743. (Was geteekend) R. Tulbagh.

Welken aangaande verstaan is dat men de daarbij vermelde onbequame affuijten neevens 's Comps. gestorvene leijfeijgenen en verrekte beestiaal bij de negotieboeken deeses Gouvernements sal laten afschrijven; inmiddels dat het hout der voorsz affuijten tot het maaken van kalkovens sal moeten gebruikt en het ijserswerk daarvan afkomende weder ingenomen worden.

Terwijl wijders aan den burger Jan de Waal als aanneemer van den pagt aan het Rondebosje en in de Baaij Fals, op desselfs hierom gedaane versoek toegestaan is tot voortsetting van desselfs tapneering een huijsje in geciteerde Baaij Fals te moogen laten opsetten.

Als nu ingekomen weesende het gerequireerde berigt van den land-drost Pieter Lourensz op seeker request door den landbouwer Jan Pietersz Blom op den 3e deeser loopende maand December in Raade overgeleevert, [4] inhoudende versoek om te moogen laten meeten seeker huijs en erf staande ende geleege in den dorpe van Stellenbosch, het welk hij van de wed. Rasp gecogt en haar betaald hebbende, hem egter niet is overgedraagen geworden, 't sij soo voorgeeft uijt onkunde of omdat daarvan geen erfbrief kan worden gevonden; is ter consideratie dat van voorsz huijs en erf ter oorsake dat hetselve verscheijde reijsen is vercogt en gevolgelijc getransporteert, gelijk sulx bij bovengen. berigt komt te blijcken, soo niet een erfbrief ten minsten eenige bescheijden dies eigendom aantoonende in weesen sullen moeten sijn, waarvan de nodige afschriften ter politicque secretarije deeses Gouvernements sullen kunnen worden geligt, best gedagt dat men gedagte Blom deesen aangaande sal renvoijeeren aan weesmeesteren deeser steede, om van deselve, als onder sig gehad hebbende den boedel van gesegde wed. Rasp, mits alvorens doende blijcken dat de beloofde cooppenningen door hem aan haar sijn betaald, een behoorlijc transport van meermaals gen. huijs en erf te kunnen erlangen.

Voorts is nadat parthijen door den Heer Gouverneur hierover waaren gehoord en bij den landbouwer Casper Piek aan Sijn Edele betuijgd was geworden dat hij met het navermelde te vreden was, goed gedagt dat de erfbrief van seekere plaats dewelke op den 14 Februarij deeses jaars aan de wed. Jurgen Radijn ter groote van 60 morgen in eigendom is uijtgegeeven na de jongste daarvan gedane meeting door den landmeeter sal worden verleend en afgegeeven; onder deese expresse conditie nogtans dat gedagte wed. Radijn in seekere aan haar daarbij gemeete stuk bouwland in de kaart bekend gesteld met la. A, B, C en D, en waarover tusschen haarl. questie is geweest, een doordrift ter groote van ses roeden tot een passagie voor het vee van voorm. Casper Piek en desselfs regt namaals verkrijgende sal moeten laten leggen en voor altoos aldaar gedoogen.

Sijnde laatstelijk aan den burger Hendrik de Vries thans hierom bij geschrifte versoek doende, [5] mits daarvoor navolgens desselfs presentatie aan d' E. Comp. tot een erkentnisse betaalde een somma van tweehondert Rijxds., in eigendom gegeven seekere plaats die hij tot nu toe in leening heeft gehad, geleege agter de Kleijne Dassenberg in het Swarte Land, groot 60 morgen en genaamt de Vriesse Fonteijn, waarvoor als bevoorens jaarlijx aan d' E. Compagnie sal moeten worden betaald de daarop staande recognitiepenningen ter somma van vier en twintig Rijxds.

Aldus geresolveerd ende gearresteerd in 't Casteel de Goede Hoop, ten dage en jaare voorsz.
HK. SWELLENGREBEL.

R. TULBAGH.

P. REEDE VAN OUDSHOORN.

R. S. ALLEMANN.

NS. HEIJNING.

CL. BRAND.

JS. DE GRANDPREEZ. Rt. en secrets.

JS. MÖLLER.

Notes:

[1] Die gekursiveerde woord is tussen die reëls ingeskryf.

[2] In die Haagse kopie verander na *convirmeeren*.

[3] C.295 *Memoriën en Rapporten*, 17.12.1743, pp. 134-135.

[4] C.295 *Memoriën en Rapporten*, ongedateer en 16.12.1743, pp. 112-113 en 114-118.

[5] C.242 *Requesten en Nominatiën*, 1743, pp. 475-476.

Publication is only permitted if the name of the repository and the reference number are mentioned.

Transcript of Western Cape Archive Repository record; accessed on www.tanap.net